

U slučaju da želite prijaviti SGBV:

Obratite se bilo kojoj službenoj osobi MUP-a u prihvatnom centru u kojem ste smješteni ili nazovite Hrvatsku policiju: 112 ili 192, Hitnu medicinsku pomoć: 112 ili 194

Da biste zatražili zaštitu od progona:

SGBV koje počine nedržavni akteri (partneri, supružnici, članovi obitelji i drugi) može se definirati kao *oblik progona* u slučajevima kada država ne želi ili ne može zaštititi pojedince od istog. Stoga, ako ste doživjeli nasilje, na temelju toga možete zatražiti azil. Prilikom zahtjeva za međunarodnu zaštitu i/ili tijekom naknadnog razgovora potičemo vas da opišete svoje iskustvo SGBV-a.

Kršenje rodno diskriminirajućih društvenih normi ili zakona može se smatrati izrazom stvarnog ili pripisanog *političkog mišljenja, vjere ili pripadnosti određenoj društvenoj skupini*.

Svi postupci su *povjerljivi*, što znači da sve izrečeno tijekom postupka postaje službena tajna i niti jedna osoba ili država izvan postupka o tome ne može imati saznanja.

Imate pravo zatražiti *tumača istog spola* i službenu osobu koja vodi postupak. Imate pravo zatražiti *zaseban razgovor* – bez nazočnosti članova obitelji.

Vaše je iskustvo bitno!

Dostupne usluge

Ako poznajete nekoga tko je doživio SGBV, možete to podijeliti s bilo kojom odraslom osobom u koju imate povjerenja. Također, možete kontaktirati organizacije u Hrvatskoj koje se bave rodno uvjetovanim nasiljem.

Nacionalni pozivni centar za žrtve kaznenih djela i prekršaja

Pružava pravne informacije, emocionalnu podršku i može ponuditi kontakte drugih odgovarajućih organizacija i stručnjaka, kao i praktične informacije žrtvama i svjedocima zločina (na hrvatskom i engleskom jeziku)
pzs@pzs.hr
Besplatni tel.: 116 006
(24 sata dnevno, 7 dana u tjednu)

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova

Zaprima pritužbe na temu kršenja načela ravnopravnosti spolova (npr. rodno uvjetovano nasilje, spolna diskriminacija) na hrvatskom i engleskom jeziku.
ravnopravnost@prs.hr
Tel.: 01/4848-100 (pon – pet, 08:30-16:30 sati)
Preobraženska 4/1, 10000 Zagreb

Pučka pravobraniteljica

Pučka Pravobraniteljica Republike Hrvatske štiti od diskriminacije i lošeg upravljanja, promiče i štiti vladavinu prava, ljudska prava i slobode, uključujući osobe lišene slobode, migrante i tražitelje azila, na hrvatskom i engleskom jeziku.
info@ombudsman.hr
Tel.: 01/4851-855 (pon – pet, 9-12 sati)

Autonomna ženska kuća

Pružava psihološko i pravno savjetovanje i sklonište za žene koje su preživjele rodno uvjetovano nasilje te

njihovu djecu (na hrvatskom, engleskom i drugim jezicima po potrebi).
azkz@zamir.net
Besplatni tel.: 0800-55-44 (pon – pet, 10-17 sati)

Ženska pomoć sada

Pružava psihološko i pravno savjetovanje te sklonište za žene koje su preživjele rodno uvjetovano nasilje te njihovu djecu (na hrvatskom i engleskom jeziku).
Besplatni tel.: 01/4566-22, 0800-655-222
(24 sata dnevno, 7 dana u tjednu)

Ženska soba – centar za seksualna prava

Pružava izravnu pomoć i podršku žrtvama seksualnog nasilja unutar Centra za žrtve seksualnog nasilja. Usluge su dostupne na engleskom i hrvatskom jeziku.
savjetovaliste@zenskasoba.hr
01/6119-444 (pon – pet, 09-17 sati)

B.a.B.e.! Budi aktivna. Budi emancipiran.

Nudi sklonište ženama i djeci koji su preživjeli SGBV i pružava pravnu i psihološku podršku na hrvatskom i engleskom jeziku.
babe@babe.hr
SOS linija: 0800-200-144 (pon – pet, 08-17 sati)
Selska cesta 112a, 10000 Zagreb
Sigurna kuća (Vukovarsko – srijemska županija), 098/9824-641 (24 sata dnevno, 7 dana u tjednu)

Centar za žene žrtve rata – Rosa

Pružava pravnu i psihosocijalnu pomoć i podršku ženama koje su preživjele seksualno nasilje, trgovinu ženama, štetne tradicionalne prakse i ratno nasilje. Usluge se po potrebi pružaju na hrvatskom, engleskom, arapskom i drugim jezicima.
www.czzzr.hr
Tel.: 01/4551-142 (pon – pet, 10-18 sati)
Linija za pomoć žrtvama trgovine ljudima: 0800-77-99 (10-18 sati, 7 dana u tjednu)
Kralja Držislava 2, 10000 Zagreb, Hrvatska

Centar za mirovne studije

Pružava besplatnu pravnu pomoć tražiteljima azila, osobama pod međunarodnom zaštitom i strancima u pitanjima azila i statusa. Također pružava podršku žrtvama diskriminacije i rasnog nasilja na engleskom i hrvatskom jeziku. Na zahtjev je moguće prevođenje na druge jezike.
Pravna pomoć se pružava putem telefona na broj 091/330-0183 (pon – pet, 13-17 sati) ili putem e-maila na cms@cms.hr
Sastanak u uredu CMS-a u Zagrebu potrebno je unaprijed dogovoriti telefonom ili e-mailom.

Isusovačka služba za izbjeglice

Pružanje pravne, psihosocijalne podrške i pune integracije izbjeglicama i drugim interno raseljenim osobama.
Tel.: 098/952-5020 (pon – pet, 08-16 sati)
Maksimirska cesta 286, 10040 Zagreb

Društvo za psihološku pomoć – savjetovanje za djecu, mlade i obitelj “Modus”

Pružava psihološko savjetovanje za izbjeglice i osobe pod međunarodnom zaštitom na engleskom i hrvatskom jeziku (po potrebi postoji mogućnost rada s tumačem).
modus@dpp.hr
Tel.: 01/4826-111 (pon – pet, 09-17 sati)

Domine – organizacija za promicanje ženskih prava

Pružava individualnu psihosocijalnu i pravnu podršku; grupnu psihosocijalnu podršku; internetske pravne savjete; radnu terapiju, besplatnu primarnu pravnu pomoć za žene žrtve nasilja i žrtve nasilja u obitelji i druge korisnike; podršku žrtvama trgovine ljudima; imaju ovlaštenu mobilni tim za trgovinu ljudima (na hrvatskom i engleskom jeziku).
udrugadomine@gmail.com
021/344-688, 099/602-2265
Bosanska 4, Split, Hrvatska

Nacionalna SOS linija protiv trgovine ljudima

Sklonište za žrtve trgovine ljudima u Hrvatskoj.
Tel.: 0800-77-99

Zagreb pride

LGBTIQ organizacija koja pružava pravnu i psihosocijalnu podršku žrtvama zločina iz mržnje i diskriminacije na hrvatskom i engleskom jeziku. Rozi megafon — telefonska linija za prijavu zločina iz mržnje i diskriminacije, 091/ 7846-278 (24 sata dnevno, 7 dana u tjednu)
Radno vrijeme: pon – pet, 10-17 sati (uz prethodnu najavu)
info@zagreb-pride.net
Andrije Žaje 43a, 10000 Zagreb

Hrvatski pravni centar

Pružava pravne informacije i savjete u području ostvarivanja i zaštite prava iz Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti na hrvatskom i engleskom jeziku.
hpc@hpc.hr
Tel.: 01/4854-934 (pon, sri i pet 09:30-12:30, a uto i čet 13:30-16:30 sati)
Bednjanska 8a, 10000 Zagreb, Hrvatska

Médecins du monde

Olakšava pristup zdravstvenoj skrbi i pružava podršku za mentalno zdravlje tražiteljima azila s posebnim naglaskom na preživjele rodno uvjetovanog nasilja. Adresa za usluge: Ustanova za tražitelje azila u Zagrebu, Sarajevska cesta 41, Zagreb (pon – pet, 08-16 sati)

UNHCR

hrvza@unhcr.org
Tel. +385 (0)1 3713 555
Ul. Vjekoslava Heinzela 44/II, 10000 Zagreb

Seksualno i rodno uvjetovano nasilje

Informacije za migrantice, izbjeglice i tražiteljice azila

Pojmovnik

Spol = dodijeljen pri rođenju na temelju različitih bioloških i anatomskih karakteristika.

Rod = karakteristike koje su društveno uvjetovane o tome kako bi se žene i muškarci trebali ponašati, odijevati ili izražavati.

Rodni identitet = način na koji osoba doživljava vlastiti rod koji može, ali ne mora odgovarati spolu koji je dodijeljen pri rođenju.

Stereotipi o rodnim ulogama = nametnute društvene uloge u o tome kako se ponašati, govoriti, odijevati, njegovati i ponašati u skladu s dodijeljenim spolom. Od žena i djevojaka se očekuje da se oblače ženstveno i da budu pristojne, susretljive i nježne. Od muškaraca se očekuje da budu hranitelji te da prezentiraju snagu, agresivnost i hrabrost.

Silovanje = vaginalna, analna ili oralna penetracija tijela druge osobe seksualne prirode bez pristanka bilo kojim dijelom tijela ili predmetom; druge nesuglasne radnje seksualne prirode; prisiljavanje druge osobu na nesuglasne radnje seksualne prirode s trećom osobom.

Seksualno uznemiravanje = bilo koji oblik neželjenog verbalnog, neverbalnog ili fizičkog ponašanja seksualne prirode sa svrhom ili učinkom narušavanja dostojanstva osobe, posebice kada se stvara zastrašujuća, neprijateljska, ponižavajuća ili uvredljiva okolina.

Tjelesno nasilje = namjerna primjena fizičke sile nad drugom osobom, bez obzira na to je li došlo do tjelesne ozljede, a uključuje udaranje, guranje, gušenje, davljenje i fizičko sprječavanje kretanja.

Psihološko nasilje = ozbiljno narušavanje psihičkog integriteta osobe prisilom ili prijetnjama.

Ekonomsko nasilje = svaki čin ili ponašanje koje uzrokuje negativne ekonomske posljedice, uključujući imovinsku štetu te ograničavanje pristupa financijskim sredstvima, obrazovanju i/ili tržištu rada.

Sakaćenje ženskih genitalija = svi postupci koji uključuju djelomično ili potpuno uklanjanje vanjskih ženskih genitalija ili druge ozljede ženskih genitalnih organa iz nemedicinskih razloga.

Nasilje temeljeno na časti = zločini počinjeni u ime takozvane „časti“, uključujući tvrdnje da je žrtva prekršila kulturne, vjerske, društvene ili tradicionalne norme ili običaje primjerenog ponašanja.

Uhođenje = namjerno i uzastopno prijeteće ponašanje usmjereno na osobu koja se radi toga osjeća ugroženo.

Progon = kršenje međunarodnog prava ozbiljnim uskraćivanjem temeljnih prava radi identiteta neke grupe ili kolektiva.

Članstvo u određenoj društvenoj skupini = skupina ljudi koje dijele karakteristiku (osim one da su u rizika od progona) ili koje društvo doživljava kao grupu (npr. žene, LGB grupa, transrodne osobe).

Što je seksualno i rodno uvjetovano nasilje (SGBV)?

Seksualno i rodno uvjetovano nasilje (SGBV) je oblik nasilja koji je usmjeren protiv osobe na temelju njihova spola, roda ili rodnog identiteta ili nasilje koje nesrazmjerno pogađa jedan spol. Vrlo vjerojatno će uzrokovati tjelesnu, seksualnu, psihičku ili ekonomsku štetu, a pod nasiljem se smatraju i prijetnje takvim djelima, prisila i/ili proizvoljno lišenje slobode bez obzira da li se zbivaju u javnom ili privatnom životu. SGBV nesrazmjerno utječe na žene i djevojke, čineći ih najvećom pogođenom grupom. Odsustvo pristanka na tradicionalne stavove i ponašanja prema kojima se žene smatraju podređenima muškarcima, ili suprotstavljanje stereotipnim ulogama, često se koriste kao opravdanje za nasilje i prisilu. Muškarci i dječaci također mogu biti žrtve SGBV-a, ali zbog stigme njihovo istupanje nije učestalo.

SGBV nije privatna stvar!

Koja djela uključuje SGBV?

Seksualno nasilje uključuje silovanje; silovanje u braku; seksualno uznemiravanje; seksualna djela iznuđena upotrebom sile i/ili prijetnjama koja mogu biti: fizički kontakt zlostavljača – neželjeni dodiri intimnih dijelova tijela; seksualne aktivnosti iznuđene lažima, prijetnjama ili pritiskom; prisilna masturbacija; seksualno zlostavljanje, seksualno iskorištavanje; prisilna prostitucija i još mnogo toga. *Drugi oblici SGBV-a* uključuju prisilu na brak; obiteljsko i intimno partnersko nasilje, uključujući tjelesno, psihičko i ekonomsko nasilje; sakaćenje ženskih genitalija; trgovinu ljudima u svrhu prisilnog rada, seksualnog ropstvo ili

komercijalnog seksualnog iskorištavanja; prisilnu trudnoću, pobačaj ili sterilizaciju; prisilno gledanje ili sudjelovanje u pornografiji; nasilje temeljeno na povredi "časti"; uhođenje i još mnogo toga.

SGBV nije krivica žrtve!

Gdje se SGBV može dogoditi?

SGBV se može dogoditi bilo gdje – u zemlji podrijetla, tijekom putovanja kroz druge zemlje ili u zemlji odredišta. Može se dogoditi kod kuće ili na javnim mjestima, na poslu, u pritvornim centrima, zatvorima, u izbjegličkim kampovima, na kontrolnim točkama ili tijekom nasumičnih zaustavljanja. SGBV se često događa više puta tijekom života – to je vrsta nasilja koje se može dogoditi na različitim mjestima i od strane različitih počinitelja.

Tko može počiniti SGBV?

Svatko može počiniti SGBV-a. Počinitelj može biti član obitelji, supružnik ili partner u vezi, prijatelj, osoba na poziciji moći ili netko vama nepoznat. Djela SGBV-a obično počinu netko blizak žrtvi.

Što je intersekcijski pristup SGBV-u?

Rasni, vjerski, nacionalni ili politički progon može se ispoljavati na drugačije načine na muškarce i žene. Progonitelj može odlučiti uništiti etnički identitet i/ili prosperitet rasne/vjerske skupine ubijanjem, sakaćenjem ili zatvaranjem muškaraca. Dok s druge strane progonitelj može žene smatrati širiteljicama etničkog i/ili rasnog identiteta ili vjerskih pogleda pa ih stoga progoniti drugačije, recimo seksualnim nasiljem ili kontrolom reprodukcije.

Koje su posljedice SGBV-a?

SGBV uzrokuje teške i dugotrajne štetne posljedice preživjelima. Fizički aspekt nasilja izravno uzrokuje akutne i kronične zdravstvene probleme, kao što su kronična bol, gubitak pamćenja, bolovi u trbuhu, ginekološki problemi, komplikacije tijekom trudnoće, spolno prenosive bolesti i još mnogo toga. Psihološke posljedice očituju se kao bijes, strah, tjeskoba, nisko samopoštovanje, depresija, posttraumatski stresni poremećaj, pokušaji samoubojstva, gubitak seksualne želje, napadi panike, panični poremećaj i druge. SGBV može utjecati na društveni život zbog stavova okrivljavanja žrtve i stigme koja uzrokuje izolaciju ili ponovnu viktimizaciju. Problemi, kao što su poteškoće u davanju povjerenja ili problemi u uspostavljanju društvenih odnosa, također mogu utjecati na društveni život preživjelih. Iako ekonomske posljedice mogu trajati godinama, nasilje ima dugoročne učinke i na razinu obrazovanja, aktivnosti na tržištu rada te ostale ekonomske aktivnosti.

Što ako doživim SGBV?

U Hrvatskoj su stranci ravnopravni pred sudovima, drugim državnim tijelima i tijelima s javnim ovlastima. Svi imaju jednaka prava bez obzira na dob, rasu i boju kože, spol, seksualnu orijentaciju, jezik ili nacionalno podrijetlo. Svi oblici SGBV-a kažnjivi su zakonom.

Imate pravo biti slobodni od bilo kakvog oblika nasilja! Nisi sama. Evo koraka kako doći do pomoći!

U slučaju da želite prijaviti SGBV:

Obratite se bilo kojoj službenoj osobi MUP-a u prihvatnom centru u kojem ste smješteni ili nazovite Hrvatsku policiju: 112 ili 192, Hitnu medicinsku pomoć: 112 ili 194

Da biste zatražili zaštitu od progona:

SGBV koje počinu nedržavni akteri (partneri, supružnici, članovi obitelji i drugi) može se definirati kao *oblik progona* u slučajevima kada država ne želi ili ne može zaštititi pojedince od istog. Stoga, ako ste doživjeli nasilje, na temelju toga možete zatražiti azil. Prilikom zahtjeva za međunarodnu zaštitu i/ili tijekom naknadnog razgovora potičemo vas da opišete svoje iskustvo SGBV-a.

Kršenje rodno diskriminirajućih društvenih normi ili zakona može se smatrati izrazom stvarnog ili pripisanog *političkog mišljenja, vjere ili pripadnosti određenoj društvenoj skupini*.

Svi postupci su *povjerljivi*, što znači da sve izrečeno tijekom postupka postaje službena tajna i niti jedna osoba ili država izvan postupka o tome ne može imati saznanja.

Imate pravo zatražiti *tumača istog spola* i službenu osobu koja vodi postupak. Imate pravo zatražiti *zaseban razgovor* – bez nazočnosti članova obitelji.

Vaše je iskustvo bitno!